

Profesor dr **ŽIVKO I. VLADISAVLJEVIĆ**, dipl.inž. građevinarstva
(1911. – 1981.)

Profesor Živko Vladislavljević, redovni profesor Građevinskog fakulteta u Beogradu i Dekan fakulteta u periodu 1962. do 1964. Najuže naučne oblasti bile su mu 'Hidrotehničke melioracije' i 'Vodoprivreda', a tokom raznih faza svoje nastavne delatnosti na Građevinskom fakultetu u Beogradu i više drugih fakulteta u zemlji predavao je i predmete 'Plovni putevi i pristaništa' i 'Organizacija građevinskih radova', a na poslediplomskim studijama predmete 'Hidrotehničke melioracije' i 'Vodoprivreda'. Bio je jedan od najpoznatijih svetskih eksperata u oblasti Hidrotehničkih melioracija i kao takav je bio angažovan u više zemalja za vođenje velikih projekata sistema za odvodnjavanje i navodnjavanje. Tehnički fakultet u Kampali u Ugandi osnovan je 1970. godine prema

predlogu i elaboratu profesora Ž. Vladislavljevića (u okviru tehničke i razvojne pomoći SFRJ toj tada nesvrstanoj zemlji), a on je bio imenovan za prvog Dekana tog fakulteta. Radio je na strateškim planskim dokumentima iz oblasti voda u Srbiji, SFRJ i više drugih zemalja. Preminuo je 1981. godine za radnim stolom, na sastanku na kome je razmatran njegov program za izradu Vodoprivredne osnove Vojvodine.

Živko Vladislavljević je rođen 24.03.1911. u Novom Sadu. Osnovnu školu je pohađao u s. Gospođinci u Bačkoj, gimnaziju u Novom Sadu, gde je i maturirao 1929. godine. Na Građevinskom odseku Tehničkog fakulteta u Beogradu diplomirao je 1935. godine. Od diplomiranja do Drugog svetskog rata radio je kao inženjer hidrotehnike na raznim poslovima, najvećim delom u oblasti regulacija reka i hidrotehničkih melioracija. Deo rata, od 1942. do 1944. proveo je na radu na Tehničkoj velikoj školi u Berlinu kod čuvenog profesora A. Ludina. Godine 1944. vraća se u zemlju i zapošljava u brodogradilištu u Novom Sadu.

Godine 1946. izabran je za docenta na Građevinskom odseku Tehničkog fakulteta Univerziteta u Beogradu, koji je 1948. prerastao u samostalni Građevinski fakultet. Predaje 'Hidrotehničke melioracije', ali i 'Plovne puteve i pristaništa' i 'Organizaciju građevinskih radova' do obezbeđivanja stalnih nastavnika za te predmete. Istovremeno obavlja i značajne stručne funkcije u Ministarstvu saobraćaja u Odseku za rečnu plovidbu, kao i u Saveznoj planskoj komisiji u Sektoru za investicije. To je bio vrlo odgovoran posao u tom periodu centralnog planiranja i pripremanja čuvenih petogodišnjih planova, čija je realizacija bila snažna poluga usklađenog razvoja i ubrzane industrijalizacije ratom opustošene zemlje. Više godina je bio i direktor Instituta za vodoprivredu u Beogradu, upravo u periodu njegovog izrastanja u uglednu, svetski renomiranu naučnu ustanovu u oblasti voda. Za vanrednog profesora je izabran 1953. godine, doktorirao je 1955. godine iz oblasti Organizacije građevinskih radova, a za redovnog profesora je izabran 1959. godine. Izabran je za Dekana Građevinskog fakulteta 1962. godine.

Profesor Živko Vladislavljević je bio hidrotehnički stručnjak najvećeg renomea, izvanredan znalac svih fundamentalnih i primenjenih hidrotehničkih disciplina. Njegovi naučni radovi pokrivaju širok spektar naučnih disciplina, od Hidraulike i Hidraulike objekata, Hidrologije, preko svih primenjenih hidrotehničkih disciplina, pa sve do Organizacije građevinskih radova i Ekonomije vodoprivrede. Odlično je poznao i istoriju hidrotehnike, onu još od drevnih hidrotehničkih civilizacija, što mu je mnogo pomagalo u izvlačenju važnih iskustava pri traženju najboljih organizacionih rešenja za sektor voda. To objedinjeno znanje mu je

omogućavalo da pravi izvanrednu teorijsku sintezu, ali je bilo posebno dragoceno u praktičnom radu, pri planiranju višenamenskih vodoprivrednih sistema. Sva ta znanja je na izvanredno skladan način objedinio u novoj sinteznoj naučnoj oblasti – 'Vodoprivredi'. Nju je na najbolji i za struku najkorisniji način zaokružio knjigom 'O vodoprivredi – Pogledi i metode' koja je postala jedna od najpopularnijih knjiga iz oblasti voda u Jugoslaviji, knjiga koju su imali svi hidrotehnički inženjeri kojima je bilo stalo do celovitog i permanentnog obrazovanja. Objavljena 1969. godine u okviru priprema za Prvi kongres o vodama Jugoslavije, u čijem je programskom pripremanju prof. Vladislavljević bio veoma aktivan, ta monografija je ubrzo postala najčešće citirana knjiga u oblasti voda. U njoj je autor sistematizovao osnove nauke o vodoprivredi, definisao metode kompleksnog proučavanja voda, dao bazne postulate i kriterijume kao polazišta za upravljanje vodama, i što je veoma bitno, metodološki pregledno prikazao metode strateških vodoprivrednih planiranja pri izradi vodoprivrednih osnova slivova. Definirao je i naučna polazišta za upravljanje sektorom voda, pre svega principe organizovanja i finansiranja. Na žalost, sada se odstupilo od tih principa, koji su podrazumevali sistemske i stabilne izvore finansiranja, što je glavni uzročnik sadašnjeg lošeg stanja u sektoru voda. Ta knjiga je korišćena na poslediplomskim studijama na svim univerzitetima u SFRJ i odigrala je važnu ulogu u formiranju vodoprivrede kao posebne naučne discipline, i tretiranju projekata u oblasti voda kao najvažnijih razvojnih projekata jedne zemlje.

Ipak, najuža naučna i stručna specijalnost prof. Ž. Vladislavljevića bile su Hidrotehničke melioracije, problemi odvodnjavanja i navodnjavanja. Iz te oblasti je 1957. godine napisao opsežan udžbenik pod naslovom 'Hidrotehničke melioracije'. To je prvi celovit udžbenik napisan iz te oblasti na prostoru Jugoslavije i dugo je bio bazna knjiga za izučavanje te izuzetno važne hidrotehničke discipline na samo u Srbiji, već i na drugim univerzitetima u Jugoslaviji. Taj predmet je predavao ne samo na Građevinskom fakultetu u Beogradu, već i na više građevinskih i poljoprivrednih fakulteta u bivšoj SFRJ, tako da se smatra utemeljivačem savremene nauke o hidrotehničkim melioracijama. Na poslediplomskim studijama predavao je Hidrotehničke melioracije i Vodoprivredu.

Izuzetno obrazovan, znalac nekoliko svetskih jezika, često je kao ekspert učestvovao u rešavanju brojnih vodoprivrednih problema u svetu (Irak, Alžir, Libija, Tunis, Peru, itd.). Bio je delegat SFRJ u nizu međunarodnih organizacija: FAO, EEC, OECD, SEV, u kojima je doprinio rešavanju važnih metodoloških problema u oblasti voda na međunarodnom planu. Imao je izuzetno visok međunarodni ugled i kredibilitet, jer je svojim naučnim pristupom pri razmatranju stručnih problema i argumentacijama sa primerima u praksi delovao veoma ubedljivo na svoje sagovornike. Tom visokom ugledu je doprinosila i činjenica da je sa ekspertima iz drugih zemalja razgovarao, u najvećem broju slučajeva, na njihovim vlastitim jezicima što je impresioniralo njegove sagovornike. Bio je član komisije SFRJ za granične vodotoke. Vrlo aktivno je učestvovao i u realizaciji HEPS Đerdap 1, u rešavanju veoma važnog problema zaštite priobalja u zoni uspora.

Bogat publicistički opus (13 knjiga, 66 članaka, veliki broj studija, ekspertiza i projekata i oblasti voda u zemlji i inostranstvu) i ekspertsko angažovanje na najsloženijim problemima planiranja u oblasti voda – učinili su da je prof. Živko Vladislavljević smatran vodećim vodoprivrednim ekspertom u Srbiji i nekadašnjoj SFRJ u periodu nakon II Svetskog rata. Bio je nosilac najvišeg odlikovanja za rad (Orden rada sa crvenom zastavom) i niza domaćih i međunarodnih priznanja.

Penzionisan je 1978. godine. Međutim, njegova naučna i stručna aktivnost se nakon toga nije smanjila. Nesmanjenim tempom nastavlja rad na velikim strateškim projektima u oblasti voda u zemlji i inostranstvu i ubrzano piše trotomno delo 'Hidrotehničke melioracije' kojim je želeo da zaokruži svoj naučni opus. Sistematizovao ga je u tri toma: 'Osnove hidrotehničkih

melioracija', 'Odvodnjavanje' i 'Navodnjavanje'. Prerana i iznenadna smrt 16.09.1981. godine tokom sastanku, među kolegama, poštovaocima i svojim nekadašnjim studentima, onemogućila je profesora Živka Vladisavljevića da svoj blistav životni put zaokruži tom stručno dragocenom trilogijom.

Bibliografija

Vladisavljević, Ž. (1969): O vodoprivredi – Pogledi i metodi. Izd. Institut za vodoprivredu, Beograd, 387 strana.

Vladisavljević, Ž. (1957): Hidrotehničke melioracije, Građevinski fakultet, Beograd. 540 strana.

Vladisavljević, Ž. (1978): Predetermination of investment limits for irrigation schemes, XI Congress ICID, Athens.

Vladisavljević, Ž. (1977): O planiranju hidrosistema zasnovanom na na budućoj dinamici proizvodnje. Vode Vojvodine, 1975. Novi Sad.

Vladisavljević, Ž. (1976): Metodika hidrotehničkog projektovanja, Vode Vojvodine, Novi Sad.

Vladisavljević, Ž. (1975): Features of irrigation systems as influenced by soils and irrigation water temperature. IX Congress ICID, Moskva.

Vladisavljević, Ž. (1974): O prednosti otvorenih kanala i cevi pod pritiskom u irigacionoj razvodnoj mreži, Vodoprivreda, 27.

Vladisavljević, Ž. (1971): Određivanje minimalnog perioda osmatranja osnovnih podataka za vodoprivredne projekte. Vodoprivreda, 12.

Vladisavljević, Ž. (1963): Irrigation and other uses of water, EEC UN Conf., Geneve.

Vladisavljević, Ž. (1956): Uopštavanje nekih postavki u projektovanju, Beograd, Tehnika, 5, SITJ, Beograd.

Branislav Đorđević
18.06.2018.